

**РІШЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ДФ 05.854.019
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

Спеціалізована вчена рада Вінницького національного аграрного університету Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство на підставі прилюдного захисту дисертації: «Агроекологічна оцінка сірого лісового ґрунту за інтенсивного садівництва в умовах Лісостепу правобережного» за спеціальністю 201 Агрономія «б» лютого 2024 року.

Мельник Вікторія Олександрівна.

28 жовтня 1989 року народження.

Громадянка України.

Освіта вища.

У 2010 році – закінчила Вінницький національний аграрний університет, агрономічний факультет та отримала диплом бакалавра з відзнакою за спеціальністю «Агрономія».

У 2011 році закінчила Вінницький національний аграрний університет, агрономічний факультет та отримала диплом магістра за спеціальністю «Агрономія».

З 2012 по 2019 роки працювала старшим лаборантом з в/о кафедри екології та охорони навколишнього середовища Вінницького національного аграрного університету.

У 2019 році вступила до аспірантури Вінницького національного аграрного університету на денну державну форму навчання за спеціальністю 201 Агрономія кафедри екології та охорони навколишнього середовища. Тема дисертаційного дослідження затверджена рішенням вченої ради Вінницького національного аграрного університету від 10 жовтня 2019 р, протокол № 3 та перезатверджена, у зв'язку із частковою зміною напрямку дослідження, від

20 березня 2023 року, протокол №8.

Здобувачка Мельник В.О. успішно виконала освітньо-наукову програму.

Дисертацію виконано у Вінницькому національному аграрному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця.

Науковий керівник Сергій Федорович Разанов – доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри екології та охорони навколишнього середовища факультету агрономії та лісівництва Вінницького національного аграрного університету.

Здобувач має 14 наукових праць загальним обсягом 5,6 умовн. друк. арк. (власний доробок автора 3,23 умовн. друк. арк.): 1 стаття в міжнародному науковому фаховому виданні, що індексується в міжнародній наукометричній базі Web of Science, 4 статті в наукових фахових виданнях України категорії «Б», включених до міжнародної наукометричної бази даних Index Copernicus, 1 стаття в міжнародному виданні, що засвідчує апробацію матеріалів дисертації та 8 тез доповідей на науково-практичних конференціях.

З них відповідають вимогам п. 8-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 – 5 публікацій.

Список облікованих праць за темою дисертації.

1. Razanov S., **Melnyk V.**, Symochko L., Dydiv A., Vradii O., Balkovskyi V., Khirivskyi P., Panas N., Lysak H., Koruniak O. Agroecological assessment of gray forest soils under intensive horticulture. *International Journal of Ecosystems and Ecology Science (IJEES)*. 2022. Vol. 12 (4). P. 459-464. DOI: 10.31407/ijeess12.458 (0,69 друк. арк., особистий внесок: проведено порівняльну оцінку вмісту основних елементів живлення та показників забруднення найбільш небезпечними важкими металами ґрунту саду інтенсивного типу за 14 років ведення садівництва та перелогу, відібрано зразки ґрунту для агрохімічного аналізу за 2022 р. – 0,07 друк. арк.).

2. Разанов С.Ф., Мельник В.О., Назарук Б.В., Куценко М.І. Оцінка агроекологічного складу сірих лісових ґрунтів за різного сільськогосподарського використання. *Збалансоване природокористування*. 2021. № 1. С. 146-153. DOI: 10.33730/2310-4678.1.2021.231901. (0,68 друк. арк., особистий внесок: проведено агроекологічну оцінку ґрунту за вирощування саду та польових культур в умовах інтенсивного землеробства, відібрано зразки ґрунту для агрохімічного аналізу – 0,17 друк. арк.).

3. Разанов С.Ф., Мельник В.О. Агрохімічна оцінка ґрунтів, що перебували під садівництвом, щодо придатності їх використання під вирощування основних сільськогосподарських культур. *Сільське господарство та лісівництво*. 2022. № 1 (24). Р. 171-181. DOI: 10.37128/2707-5826-2022-1-12 (0,69 друк. арк., особистий внесок: проведено оцінку показників агроекологічного стану ґрунту інтенсивного та екстенсивного садівництва, відібрано зразки ґрунту для агрохімічного аналізу, здійснено аналіз потреби ґрунтів у поживних речовинах за переведення у польову сівозміну – 0,35 друк. арк.).

4. Разанов С.Ф., Мельник В.О. Видовий та кількісний склад мікофлори сірого лісового ґрунту за інтенсивного садівництва і рослинництва. *Агробіологія*. 2022. № 1 (171). С. 63-70. DOI: 10.33245/2310-9270-2022-171-1-63-70 (0,89 друк. арк., особистий внесок: проведено оцінку якісного і кількісного складу мікобіоти ґрунту за інтенсивного садівництва та польової сівозміни, відібрано зразки ґрунту для фітопатологічного аналізу – 0,44 друк. арк.).

5. Мельник В.О. Якісний та кількісний склад мікофлори сірого лісового ґрунту за різного напрямку використання сільськогосподарських угідь. *Сільське господарство та лісівництво*. 2023. № 1 (28). С. 210-220. DOI: 10.37128/2707-5826-2023-1-15 (0,73 друк. арк.).

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Мельник В.О., Миронова Г.В. Вплив на екологічний стан ґрунтів інтенсивного землеробства та садівництва. *The scientific heritage*. 2020. № 48. Ч. 3. С. 8-13. URL: <https://www.tsh-journal.com/wp-content/uploads/2020/09/VOL->

3-No-48-48-2020.pdf. (0,51 друк. арк., особистий внесок: здійснено огляд літератури щодо впливу інтенсивного землеробства, зокрема галузі садівництва, на екологічний стан ґрунтів – 0,25 друк. арк.).

7. Мельник В.О. Вплив інтенсивного землеробства та садівництва на екологічний стан ґрунтів. *Challenges in Science of Nowadays: Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference*, 6-8 April 2020. Washington, USA. 2020. P. 278-281. (0,12 друк. арк.).

8. Мельник В.О. Якісні показники ґрунту яблуневого саду. *Стратегічні напрямки розвитку науки: фактори впливу та взаємодії*: матеріали міжнародної наукової конференції, 22 травня 2020 р. Суми, 2020. Т.1. С. 87-89. (0,13 друк. арк.).

9. Мельник В.О. Аспекти відбору проб у яблуневому саду для аналізу. *Scientific Horizon in the Context of Social Crises: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference*, 6-8 June 2020. Tokyo, Japan, 2020. P. 238-244. (0,26 друк. арк.).

10. Мельник В.О., Разанов С.Ф. Яблуня як основна плодова культура інтенсивного садівництва. *Сучасні напрями досліджень у сфері агрономії, тваринництва, рибного та лісового господарства*: матеріали I Міжнародної спеціалізованої наукової конференції, 30 квітня 2021 р. Полтава, 2021. С. 18-20. (0,15 друк. арк., особистий внесок: проведено аналіз обсягів вирощування яблуні за інтенсивного садівництва – 0,08 друк. арк.).

11. Мельник В.О. Яблуневі сади у Вінницької області: сучасний стан і перспективи розвитку. *Актуальні питання сучасної аграрної науки*: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 10 грудня 2021 р. Умань, 2021. С. 85-87. (0,13 друк. арк.).

12. Разанов С.Ф., Мельник В.О. Характеристика видового та кількісного складу мікрофлори сірого лісового ґрунту за інтенсивного землеробства. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій*: матеріали XXIII Міжнародного науково-практичного форуму, 4-6 жовтня 2022 р. Львів. 2022. С. 250-252. (0,24 друк. арк., особистий внесок: проведено

3-No-48-48-2020.pdf. (0,51 друк. арк., особистий внесок: здійснено огляд літератури щодо впливу інтенсивного землеробства, зокрема галузі садівництва, на екологічний стан ґрунтів – 0,25 друк. арк.).

7. Мельник В.О. Вплив інтенсивного землеробства та садівництва на екологічний стан ґрунтів. *Challenges in Science of Nowadays: Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference*, 6-8 April 2020. Washington, USA. 2020. P. 278-281. (0,12 друк. арк.).

8. Мельник В.О. Якісні показники ґрунту яблуневого саду. *Стратегічні напрямки розвитку науки: фактори впливу та взаємодії*: матеріали міжнародної наукової конференції, 22 травня 2020 р. Суми, 2020. Т.1. С. 87-89. (0,13 друк. арк.).

9. Мельник В.О. Аспекти відбору проб у яблуневому саду для аналізу. *Scientific Horizon in the Context of Social Crises: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference*, 6-8 June 2020. Tokyo, Japan, 2020. P. 238-244. (0,26 друк. арк.).

10. **Мельник В.О.**, Разанов С.Ф. Яблуня як основна плодова культура інтенсивного садівництва. *Сучасні напрями досліджень у сфері агрономії, тваринництва, рибного та лісового господарства*: матеріали I Міжнародної спеціалізованої наукової конференції, 30 квітня 2021 р. Полтава, 2021. С. 18-20. (0,15 друк. арк., особистий внесок: проведено аналіз обсягів вирощування яблуні за інтенсивного садівництва – 0,08 друк. арк.).

11. Мельник В.О. Яблуневі сади у Вінницької області: сучасний стан і перспективи розвитку. *Актуальні питання сучасної аграрної науки*: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 10 грудня 2021 р. Умань, 2021. С. 85-87. (0,13 друк. арк.).

12. Разанов С.Ф., **Мельник В.О.** Характеристика видового та кількісного складу мікрофлори сірого лісового ґрунту за інтенсивного землеробства. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій*: матеріали XXIII Міжнародного науково-практичного форуму, 4-6 жовтня 2022 р. Львів. 2022. С. 250-252. (0,24 друк. арк., особистий внесок: проведено

порівняння вмісту ґрунтових грибів різних сільськогосподарських угідь за інтенсивного землеробства – 0,12 друк. арк.).

13. Мельник В.О. Агроекологічний склад ґрунту за різного сільськогосподарського використання. *Актуальні проблеми науки, освіти та технологій в умовах сучасних викликів*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції, 21 березня 2023. р. Ч. 2. Умань. 2023. С. 18-19. (0,14 друк. арк.).

14. Мельник В.О. Вміст важких металів у сірому лісовому ґрунті за різного сільськогосподарського використання. *Молоді вчені 2023 – від теорії до практики*: матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, 23 березня 2023 р. Дніпро. 2023. С. 212-215. (0,24 друк. арк.).

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Ткачук Олександр Петрович, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри екології та охорони навколишнього середовища Вінницького національного аграрного університету (м. Вінниця).

Зауважень немає.

Вдовенко Сергій Анатолійович, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри рослинництва та садівництва Вінницького національного аграрного університету (м. Вінниця).

Зауваження:

1. На початку кожного розділу про результати досліджень (розділи 3-5) варто скоротити вступне слово, оскільки воно стосується більше огляду літератури.

2. У третьому підрозділі 3.2 дані графіку відображеного на рисунку 3.6 дублюють частину даних таблиці 3.6, тому графік можна винести у додатки.

3. У третьому розділі за характеристики деяких важких металів віднесено ґрунти до слабозабруднених, не зрозуміло як проводили розрахунки.

4. У третьому розділі достовірність різниці між середніми величинами подано лише за порівняння ґрунту інтенсивного садівництва та перелугу, варто

розрахувати даний показник і у інших таблицях розділу при порівнянні з екстенсивним садівництвом і ріллею.

5. У третьому розділі за характеристики складу мікобіоти ґрунту не подано порівняння з ґрунтом за екстенсивного садівництва.

6. У третьому розділі за характеристики складу мікобіоти кількість сапротрофних, патогенних, токсиноутворюючих та грибів-антагоністів у відсотковому відношенні становить більше ніж 100%. Варто описати причину.

7. У третьому розділі дані з показниками ґрунту інтенсивного садівництва різняться по таблицях, так як програмою досліджень вказано що це різні досліді, то для покращення подачі матеріалу варто підрозділи третього розділу подати порівнюючи показники за інтенсивного садівництва з перелогом, екстенсивним садівництвом та ріллею.

8. У п'ятому розділі невірно вказано нумерацію підрозділів.

Гуцол Галина Василівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища Вінницького національного аграрного університету (м. Вінниця).

Зауваження:

1. У першому розділі багато уваги звертається на опис ролі пестицидів в інтенсивному садівництві, варто скоротити.

2. У другому розділі детально описувати методику досліджень немає потреби. Достатньо лише зробити на них посилання і вказати метод. Детально описуються лише ті методики, які розробив здобувач, або які є не типовими.

3. У другому розділі для кращого сприйняття інформації потрібно описати історію саду господарства (сорт, рік закладки і т.д.).

Дем'янюк Олена Сергіївна, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН, заступник директора Інституту агроекології і природокористування НААН України (м. Київ).

Зауваження:

1. У Розділі 1 багато уваги приділено наслідкам застосування пестицидів, тому для агроекологічної оцінки інтенсивного садівництва на ґрунт варто було

б у Розділі 3, крім показників забруднення ґрунтів важкими металами, додатково визначити залишки пестицидів у ґрунті.

2. У розділі 3 таблицю 3.1 «Динаміка показників родючості сірого лісового ґрунту в залежності від характеру його використання» варто об'єднати з таблицею 3.2 «Динаміка вмісту рухомих сполук хімічних елементів», оскільки вони належать до показників родючості.

3. У підрозділах 3.1 та 3.2 проведено порівняння з показниками ґрунту району дослідження, оскільки такі завдання не ставились і не висвітлювались у загальних висновках, то рисунки 3.3, 3.4, 3.5 та 3.7 можна винести у додатки.

4. У Розділі 3 в таблицях і рисунках не зазначено в якому шарі ґрунту визначали вміст макроелементів, важких металів, а також які форми важких металів (рухому, валові).

5. Потребує пояснення розподіл грибів на патогенні і сапрофітні види. Чому не вказано про умовно патогенні види? Чому вид *Aspergillus niger* віднесено і до сапротрофних і до токсиноутворюючих (С. 117, 118)?

6. У підрозділі 3.3 за проведення фітопатологічного аналізу ґрунту для характеристики мікроміцетів ґрунту доцільно було б крім грибів дослідити ще склад бактерій у ґрунті.

7. У дисертації не подано методику чи розрахунок потреби в мінеральному удобренні даних таблиць 4.2 та 4.3, лише вказано назву програми за допомогою якої проведено розрахунок. Доцільно було б показати всі розрахунки у додатках.

8. У розділі 5 невірно пронумеровано підрозділи.

9. Наявне використання застарілих термінів (наприклад, «обмінний калій», а також некоректні вирази (наприклад, «мінеральний калій», «вміст рухомих сполук хімічних металів», «рівень безпеки важких металів», «екологічна ефективність» та ін.), назви Розділу 5, підрозділу 2.4, рисунків (рис. 3.3, 3.4), таблиць (табл. 3.5).

Копитко Петро Григорович, доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри загального землеробства Уманського

національного університету садівництва (м. Умань).

Зауваження:

1. В тексті зустрічаються деякі редакційні недоречності.
2. Вживаються неприйнятні в наукових публікаціях вирази: довкілля, наразі.
3. В дослідженнях був один ґрунт – сірий лісовий, а в тексті нерідко і недоречно вживаються слова «сірі лісові ґрунти», «ґрунт інтенсивного садівництва» (до речі: садівництво – це галузь с.-г. виробництва), ґрунт перелогу, ґрунт польової сівозміни, рілля тощо.
4. Заголовки ряду таблиць і рисунків варто краще відредагувати.
5. Список використаних джерел літератури краще було б подати загальний, тоді не було б повторень у тексті тих самих номерів.

Результати відкритого голосування:

«За» п'ять членів ради,

«Проти» немає членів ради,

«Утрималось» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Мельник Вікторії Олександрівні ступінь доктора філософії з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство за спеціальністю 201 Агрономія.

Голова
спеціалізованої вченої
ради ДФ 05.854.019



(підпис)

Олександр ТКАЧУК